

הרואה פרק תשיעי ברכות

נר

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"י מהלכות
ברכות הל' ט סמג
ע"י כו"ט פ"י א"ח ס"י
ר"ח ס"ף א'
ב ב מ"י פ"י מהלכות
סמג ט"ז פ"י א"ח
ס"י רכ"ט פ"י א'
ג ג מ"י פ"י מהלכות
א"ח ס"י ר"ח פ"ג
ו"י רכ"ט פ"י א'
ד ד מ"י פ"י מהלכות
סמג ט"ז פ"י א"ח
ס"י רכ"ט פ"י א'

[ע"י חסדיו לקמן נ"ט.
ד"ה על]

ה ה מ"י פ"י מהלכות
כ"ט סמג ט"ז פ"י א"ח
א"ח ס"י ר"ח פ"ג
ו ו מ"י פ"י מהלכות
הכחיה הלכה ב סמג
ע"י קסד
ז ז מ"י פ"י מהלכות
ס"י ר"ח פ"י א'

[ע"י חסדיו סוכה מ"ד.
ה"פ ו"י מ"י כ"ט
כ"ט ש"י ג"ח]
ח ח מ"י פ"י מהלכות
ברכות הלכה ט סמג
ע"י כו"ט פ"י א"ח
ס"י רכ"ט פ"י א'
ט ט מ"י פ"י מהלכות
ס"י ר"ח פ"י א'

כ"י ו"י ו"י ו"י
סמג ט"ז פ"י א"ח
[מסכת כ"ט]

מ"י כ"ט

הגהות הב"ח
(ה) ג' א"ח א"ח
ט"ז ל"ח כ"ח
א"ח ע"י ל"ח

הגהות הנ"א
[ה] ג' א"ח א"ח
א"ח ל"ח כ"ח
וכ"י כ"ח
הגהות ו"י א"ח

הרואה וכו' אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו וכו'. פירש רבי שמעיה דכל הני ברכות לריכות להזכרת שם ומלכות ברוך אלהי' מלך העולם וכן כתב רבינו שמשון מקולי כי ה"ר היה רגיל לברך על הברקים ברוך אלהי' מלך העולם שכתבו וגבורתו מלא עולם וכן

פ"י ומייתי ירושלמי דפירקין רבי זעירא כו' כל ברכה שאין בה וכו' וגרסה לרבינו דדוקא לרואה משלשים יום לשלשים יום דומיא דרואה ים הגדול לפרקים דאמר זירושלמי דפרקים היינו שלשים יום :

שעקר עכו"ם מארצנו. בירושלמי מאמי כשנעקרה עכו"ם מכל ארץ ישראל :

על הנהרות. לאו על כל נהרות א"י אלא ארבע נהרות דכתיבי בקרא כמו חתקל ופרת : אבני

העל *בשורות רעות אומר ברוך דין האמת בנה בית חדש *וקנה כלים חדשים אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה מברך על הרעה מעין על הטובה ועל הטובה מעין על הרעה *והצוה לשעבר הרי זו תפלת שוא היתה אשתו מעוברת ואומר יהי רצון שתלד אשתי וזכר הרי זו תפלת שוא היה בא בדרך ושמע קול צוהה בעיר ואומר יהי רצון שלא *תהא בתוך ביתי הרי זו תפלת שוא הנכנס לברך מתפלל שתים אחת בבניסתו ואחת ביציאתו בן עזאי אומר 'ארבע שתים בבניסתו ושתיים ביציאתו נותן הודאה על שעבר וצוה על העתיד *חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה שנאמר *ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך ובכל מאריך בכל ממונה ד"א בכל מאריך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים *חילא יכנס להר הבית במקלו ובמנעלו ובפונדתו ובאבק שעל רגליו ולא יעשנו כפגנדיא ורקיקה מקל וחומר כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים *עד העולם משקלוקל *הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם והתקינו שיהא אדם *שואל את שלום חברו אומרים מן העולם ועד העולם *והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכה ה' ואומר ה' עמך גבור החיל ואומר *אל תבזו כי זקנה אמך

לעשות לה' : ג' מנא הני מילי אמר רבי יוחנן דאמר קרא *ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל וגו' אניסא דרבים מברכין אניסא דחיד לא מברכין והא ההוא גברא דהוה קא אויל בעבר ימינא נפל עליה אריא אתעביד ליה ניסא ואיתצל מיניה אתא לקמיה דרבא וא"ל כל אימת דמשיית להתם בריך ברוך שעשה לי נס במקום הזה ומר בריה דרבינא הוה קאויל בפקתא דערבות וצאח לכימא איתעביד ליה ניסא איברי ליה עינא דמיא ואישתי ותו ומנא דרא הוה קאויל ברסתקא דמחוזא ונפל עליה גמלא פריצא איתפרקא ליה אישיתא על לגוה כי *מטא לערבות בריך ברוך שעשה לי נס בערבות ובגמל כי מטא לרסתקא דמחוזא בריך ברוך שעשה לי נס בגמל ובערבות אמרי *אניסא דרבים כולי עלמא מיהיבי לברוכי *אניסא דחיד איהו [ה] חייב לברוכי תנו רבנן להרואה מעברות הים ומעברות הירדן מעברות נחלי ארנון אבני אלגביש כמורד בית חורון ואבן שבקש לזרוק עוג מלך הבשן על ישראל ואבן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה בעמלק ואשתו של לוז וחומת יריחו שנבלעה במקומה על כולן צריך שיתן הודאה ושבח לזמן המקום בשלמא מעברות הים דכתיב *ויבאו בני ישראל בתוך הים שעשו הם ובגמ' מפרש מ"י ואומר : יושע ביבשה מעברות הירדן דכתיב *ויבאו בני ישראל בתוך הים בחרבה בתוך הירדן הכן וכל ישראל עוברים בחרבה עד אשר תמו כל הגוי במדבר *לעבור את הירדן אלא מעברות נחלי ארנון מגלן דכתיב *על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה וגו' תנא את והב בסופה שני מצורעים היו דהו מהלכין בסוף מחנה ישראל כי הו קא חלפי ישראל אתו אמוראי (ה) עברי

מגלן דמברכין א"ח יוחנן דאמר קרא ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל את ישראל ממצרים : כסוק : גמלא פריצא : גמל משוגע שעסקו רעים : איתפרקא ליה אשיתא : נפלה חומת בית שיהא סמוך לו וכנס לזרוע הבית מפני הגמל : מעברות הים : מקום שעברו ישראל בים סוף : ומעברות הירדן : בימי יושע : מעברות נחלי ארנון : לקמן מפרש מ"י ניסא : כמורד בית חורון : בימי יושע היה כספר יהושע (י) : ואכן שזק עוג : לקמן מפרש : עברי

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל. כגון הכד דקמני לקמן מעברות הים והירדן ונחלי ארנון כו' : זיקין וזעזוע ורעמים. מפרש בגמרא : מלא עולם. לפי שאלו נראין לו נשמעין למרחוק : ברוך עושה בראשית. ובגמרא (ד' נ"ט.) פריך אטו הכד דלעיל לאו מעשה בראשית נינהו : תורה אור

הרואה *מקום שנעשו בו נסים לישראל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה מקום שנעקרה ממנו עכו"ם אומר ברוך שעקר עכו"ם מארצנו על הזיקין ועל הזעזוע ועל הרעמים *ועל הרוחות ועל הברקים אומר ברוך שכתבו וגבורתו מלא עולם על יהררים ועל הגבעות ועל הימים ועל הנהרות ועל המדברות אומר ברוך עושה *בראשית רבי יהודה אומר להרואה את הים הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול יבזמן שרואהו לפרקים על הגשמים *ועל בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב

העל *בשורות רעות אומר ברוך דין האמת בנה בית חדש *וקנה כלים חדשים אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה מברך על הרעה מעין על הטובה ועל הטובה מעין על הרעה *והצוה לשעבר הרי זו תפלת שוא היתה אשתו מעוברת ואומר יהי רצון שתלד אשתי וזכר הרי זו תפלת שוא היה בא בדרך ושמע קול צוהה בעיר ואומר יהי רצון שלא *תהא בתוך ביתי הרי זו תפלת שוא הנכנס לברך מתפלל שתים אחת בבניסתו ואחת ביציאתו בן עזאי אומר 'ארבע שתים בבניסתו ושתיים ביציאתו נותן הודאה על שעבר וצוה על העתיד *חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה שנאמר *ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך ובכל מאריך בכל ממונה ד"א בכל מאריך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים *חילא יכנס להר הבית במקלו ובמנעלו ובפונדתו ובאבק שעל רגליו ולא יעשנו כפגנדיא ורקיקה מקל וחומר כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים *עד העולם משקלוקל *הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם והתקינו שיהא אדם *שואל את שלום חברו אומרים מן העולם ועד העולם *והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכה ה' ואומר ה' עמך גבור החיל ואומר *אל תבזו כי זקנה אמך

לעשות לה' : ג' מנא הני מילי אמר רבי יוחנן דאמר קרא *ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל וגו' אניסא דרבים מברכין אניסא דחיד לא מברכין והא ההוא גברא דהוה קא אויל בעבר ימינא נפל עליה אריא אתעביד ליה ניסא ואיתצל מיניה אתא לקמיה דרבא וא"ל כל אימת דמשיית להתם בריך ברוך שעשה לי נס במקום הזה ומר בריה דרבינא הוה קאויל בפקתא דערבות וצאח לכימא איתעביד ליה ניסא איברי ליה עינא דמיא ואישתי ותו ומנא דרא הוה קאויל ברסתקא דמחוזא ונפל עליה גמלא פריצא איתפרקא ליה אישיתא על לגוה כי *מטא לערבות בריך ברוך שעשה לי נס בערבות ובגמל כי מטא לרסתקא דמחוזא בריך ברוך שעשה לי נס בגמל ובערבות אמרי *אניסא דרבים כולי עלמא מיהיבי לברוכי *אניסא דחיד איהו [ה] חייב לברוכי תנו רבנן להרואה מעברות הים ומעברות הירדן מעברות נחלי ארנון אבני אלגביש כמורד בית חורון ואבן שבקש לזרוק עוג מלך הבשן על ישראל ואבן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה בעמלק ואשתו של לוז וחומת יריחו שנבלעה במקומה על כולן צריך שיתן הודאה ושבח לזמן המקום בשלמא מעברות הים דכתיב *ויבאו בני ישראל בתוך הים שעשו הם ובגמ' מפרש מ"י ואומר : יושע ביבשה מעברות הירדן דכתיב *ויבאו בני ישראל בתוך הים בחרבה בתוך הירדן הכן וכל ישראל עוברים בחרבה עד אשר תמו כל הגוי במדבר *לעבור את הירדן אלא מעברות נחלי ארנון מגלן דכתיב *על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה וגו' תנא את והב בסופה שני מצורעים היו דהו מהלכין בסוף מחנה ישראל כי הו קא חלפי ישראל אתו אמוראי (ה) עברי

מגלן דמברכין א"ח יוחנן דאמר קרא ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל את ישראל ממצרים : כסוק : גמלא פריצא : גמל משוגע שעסקו רעים : איתפרקא ליה אשיתא : נפלה חומת בית שיהא סמוך לו וכנס לזרוע הבית מפני הגמל : מעברות הים : מקום שעברו ישראל בים סוף : ומעברות הירדן : בימי יושע : מעברות נחלי ארנון : לקמן מפרש מ"י ניסא : כמורד בית חורון : בימי יושע היה כספר יהושע (י) : ואכן שזק עוג : לקמן מפרש : עברי

Berach of Tom . I